

Lausuntopyyntö: Valtiosopimusluonnos vaihdantakelpoisista rahtikirjoista (Draft convention on negotiable cargo documents)

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoja otsikossa mainitusta sopimuksesta ja sen allekirjoittamisen tarkoituksenmukaisuudesta. Samalla pyydetään alustavaa arviota siitä, mitä toimenpiteitä sopimukseen liittyminen edellyttäisi lausujan hallinnonalalla, edellyttäisikö sopimukseen sitoutuminen varaumaa ja mitkä määräykset edellyttäisivät eduskunnan myötävaikutusta.

Tausta

Kiina ehdotti 2019 YK:n kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnalle (UNCITRAL) sellaisen instrumentin kehittämistä, jolla luotaisiin vaihdantakelpoinen kuljetusasiakirja ottaen erityisesti huomioon rautatiekuljetukset Euroopan ja Aasian välillä. Toisin kuin merenkulun konossementti, pääsääntöisesti muiden kuljetusmuotojen rahtikirjat, esimerkiksi rautateiden rahtikirja, eivät sisällä oikeutta tavaraan, eikä niitä voida käyttää konossementtia vastaavasti esimerkiksi rahoituksessa.

UNCITRAL osoitti kesällä 2022 uuden instrumentin työstämisen sen VI työryhmän tehtäväksi. Viimeisessä istunnossaan, keuhällä 2025, VI työryhmä pyysi UNCITRAL:in sihteeristöä luovuttamaan sopimusluonnoksen vaihdantakelpoisista rahtikirjoista (Draft convention on negotiable cargo documents, nk. NCD) kauppaoikeuden toimikunnalle.

Toimikunta käsitteli sopimusluonnosta 7.–11. kesäkuuta 2025 sen 58. vuosikokouksessa Itävallan Wienissä. Seuraavaksi valtiosopimusluonnos etenee YK:n yleiskokouksen 6. komitean käsiteltäväksi toimikunnan raportin osana. Yleiskokouksen on määrä hyväksyä valtiosopimus, ja samalla tehtäneen päätös sen avaamisesta allekirjoituksille. Odotettavissa on, että sen jälkeen järjestetään allekirjoitusseremonia, josta alkaen valtiot voivat liittyä sopimukseen.

Sopimusluonnos sisältää määräykset mm. vaihdantakelpoisen rahtikirjan asettamisesta, sisällöstä, haltijan oikeuksista, vastuusta oikeuksien käyttämisestä, todistusvaikutuksesta, tavaroiden toimittamisesta, oikeuksien siirtämisestä ja erityisistä ehdoista sähköisen siirrettävän kuljetusasiakirjan asettamiselle ja käytölle.

Tavoitteet

Suomi ei ole vielä tehnyt päätöstä sopimuksen allekirjoittamisesta. Ennen sopimuksen avaamista allekirjoituksille oikeusministeriö pyytää lausuntoja sopimuksesta ja sen allekirjoittamisen tarkoituksenmukaisuudesta. Samalla pyydetään alustavaa arviota siitä, mitä toimenpiteitä sopimukseen liittyminen edellyttäisi hallinnonalalla, edellyttäisikö sopimukseen sitoutuminen varaumaa ja mitkä määräykset edellyttäisivät eduskunnan myötävaikutusta. Sopimuksen allekirjoittaminen ei vielä tarkoita sopimukseen sitoutumista. Sopimuksen hyväksyminen tapahtuisi erillisellä kansallisella menettelyllä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi).

Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/30625/2023.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.om(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Oikeusministeriö, Meritullinkatu 10, Helsinki PL 25, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/30625/2023. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot voidaan julkaista hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus OM179:00/2023). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa. Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön viimeistään 7.11.2025.

Valmistelijat

Lisätietoja asiassa antaa lainsäädäntöneuvos Johanna Isoaho, johanna.isoaho@gov.fi, +358295150297

Linkit

https://uncitral.un.org/en/working_groups/6/negotiablecargodocuments

Liitteet:

[Annex I Draft convention on negotiable cargo documents.pdf](#) - Draft Convention

[Taustamuistio NCD.docx](#) - Taustamuistio

[Promemoria NCD.docx](#) - Promemoria

Jakelu:

Asianajaja, oikeustieteen tohtori, Lauri Railas
DB Schenker
Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Finlands näringsliv EK
Finanssiala ry
Finnair Cargo
Finnair Cargo
Finnlines
If vahinkovakuutus, If Skadeförsäkring
Liikenne- ja viestintäministeriö, Kommunikationsministeriet
Liikenne- ja viestintävirasto, Transport- och kommunikationsverket
OP Financial Group
Prof.em. Lena Sisula-Tulokas
SEB
Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry (SHLL)
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
Suomen merioikeusyhdistys CMI ry
Suomen Satamat ry
Suomen Varustamot ry, Rederierna i Finland
Teknologiateollisuus ry
Ulkoministeriö, Utrikesministeriet
VR-Yhtymä Oyj, VR-Group Abp
Ålands landskapsregering, Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Huhtala Liisa
Oikeusministeriö

Isoaho Johanna
Oikeusministeriö